

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de către Corneliu Lupan,
în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către
Corneliu Lupan împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la
contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ individual
și încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă,

împotriva încheierii din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a respins cererea lui Corneliu Lupan cu privire la repunerea în termen a apelului și în
temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ s-a declarat inadmisibil apelul
depus de către Corneliu Lupan împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a
Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus după expirarea
termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ,

constată:

La 12 septembrie 2019, Corneliu Lupan a depus acțiune în contencios
administrativ, concretizată prin cererea din 17 decembrie 2019, împotriva Serviciului
Vamal al Republicii Moldova, prin care a solicitat:

- constatarea ilegalității și nulității absolute a Fișei de evaluare a activității
funcționarului vamal debutant Corneliu Lupan, din 20 august 2019, în partea prin
care Comisia de evaluare i-a acordat calificativul „nesatisfăcător”;

- constatarea obținerii, la 20 august 2019, în urma evaluării activității
profesionale a funcționarului vamal debutant Corneliu Lupan a calificativului cel
puțin „satisfăcător”;

- anularea ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 793-p din 20
august 2019 „cu privire la preavizarea lui Corneliu Lupan”;

- anularea ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 849-p din 06
septembrie 2019 „cu privire la încetarea raporturilor de serviciu ale lui Corneliu
Lupan”, prin care Corneliu Lupan a fost eliberat din funcția de inspector principal în
cadrul Secției echipe mobile, Direcția investigarea fraudelor a Serviciului Vamal al
Republicii Moldova;

- obligarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova să emită ordinul de
confirmare a lui Corneliu Lupan în funcția de inspector principal în cadrul Secției

echipe mobile, Direcția investigarea fraudelor a Serviciului Vamal al Republicii Moldova și încheierea contractului de muncă;

- încasarea din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul lui Corneliu Lupan a salariului deținut anterior din data încetării raporturilor de serviciu până la data pronunțării hotărârii (f.d. 35-43).

Prin hotărârea din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Lupan Corneliu (f.d. 65, 79-84).

La 11 august 2020, Corneliu Lupan a depus prin intermediul oficiului poștal apel împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat *inter alia* repunerea în termenul de apel.

În argumentarea cererii de repunere în termen Corneliu Lupan a invocat că termenul de contestare cu apel a fost omis din cauza că nu i-a fost notificată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și din motivul situației epidemiologice instituite în Republica Moldova și a faptului că în perioada 12-30 iunie 2020 s-a aflat în autoizolare, deoarece a intrat în contact cu persoane infectate cu virusul Covid-19 (f.d. 75-77, 78).

Prin încheierea din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Corneliu Lupan cu privire la repunerea în termen a apelului și, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Corneliu Lupan împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 99-101).

La 01 martie 2021, Corneliu Lupan a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 103-106).

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a examinat formal temeiurile invocate în susținerea cererii de repunere în termen.

Așa, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prima instanță nu i-a notificat dispozitivul hotărârii judecătorești și nici nu l-a publicat pe portalul național al instanțelor de judecată.

La fel, recurentul a menționat că cererea de apel a fost depusă la 13 zile de la momentul notificării prin poștă electronică a hotărârii judecătorești.

În opinia recurentului, Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a conchis că aflarea în autoizolare nu împiedica depunerea cererii de apel prin intermediul poștei electronice. Or, cererea de apel putea fi depusă doar după notificarea actului judecătorec de dispoziție, însă, la caz hotărârea primei instanțe i-a fost comunicată prin poștă electronică abia la 28 iulie 2020.

În acest sens recurentul a notat că depunerea cererii de apel prin intermediul poștei electronice a fost imposibilă atât din motiv că nu i-a fost notificată hotărârea primei instanțe, cât și din motiv că nu este deținător al semnăturii electronice avansate calificate.

Recurentul Corneliu Lupan a solicitat prin cererea de recurs anularea încheierii din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei încheieri noi, prin care să fie repus în termen apelul depus împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu transmiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău spre examinarea acestuia (f.d. 103-106).

La 17 martie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare intimatului Serviciul Vamal al Republicii Moldova copia recursului depus de către Corneliu Lupan împotriva încheierii din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

cu explicarea dreptului de a depune referință. Însă, până la examinarea recursului, intimatul nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință cu criticile sale față de motivele recursului.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că recurentul Corneliu Lupan s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit când recurentului i-a fost notificată încheierea instanței de apel, iar drept urmare nu poate fi stabilit momentul de când începe a curge termenul de atac.

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, în cadrul ședinței de judecată din 07 februarie 2020, la care a participat și Corneliu Lupan împreună cu reprezentantul său, avocatul Anatol Turchin, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, *inter alia* a ascultat pledoariile participanților la proces, fiind amânată deliberarea și pronunțarea hotărârii pentru data de 21 februarie 2020. Însă, ședința din 21 februarie 2020 a fost contramandată, din cauza că judecătorul se afla la seminar (f.d. 62-64).

La fel, din conținutul recipisei privind comunicarea actului de procedură de la fila dosarului 60 rezultă că lui Corneliu Lupan și reprezentantului acestuia, avocatului Anatol Turchin, i-a fost comunicată sub semnătură data ședinței din 21 februarie 2020.

Însă, conform procesului-verbal al ședinței de judecată și recipisei privind comunicarea actului de procedură de la fila dosarului 61, la ședința de judecată stabilită pentru data de 21 februarie 2020 nu s-a prezentat nici reclamantul Corneliu Lupan, nici reprezentantul acestuia, avocatul Anatol Turchin.

La 27 februarie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a pronunțat public,

în lipsa reclamantului Corneliu Lupan și reprezentantului acestuia, avocatului Anatol Turchin, hotărârea prin care a respins acțiunea (f.d. 65).

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu nr. de ieșire 4014, la 06 martie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expediat reclamantului Corneliu Lupan pentru notificare copia dispozitivului hotărârii din 27 februarie 2020 (f.d. 67).

La 11 august 2020, Corneliu Lupan a depus prin intermediul oficiului poștal apel împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat *inter alia* repunerea în termenul de apel (f.d. 75-77, 78).

Prin încheierea din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Corneliu Lupan cu privire la repunerea în termen a apelului și, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Corneliu Lupan împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ (f.d. 99-101).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Potrivit articolului 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

În corespundere cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Prin prisma art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Articolul 65 din Codul administrativ prevede la alin. (1) că dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Instanța de recurs învederează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 232 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, care nu au participat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în

care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Astfel, reclamantul și reprezentantul acestuia trebuiau să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

La capitolul dat Colegiul consideră relevant faptul că, la 06 martie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a expediat reclamantului Corneliu Lupan pentru notificare copia dispozitivului hotărârii din 27 februarie 2020, la adresa de corespondență indicată de către acesta în cererea de chemare în judecată (f.d. 67).

Însă, potrivit adevărului oficiului poștal și informației publice plasate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)” [<https://posta.md/ro/tracking?id=DS9350106478AS>] „livrarea a fost nereușită”, deoarece la 12 martie 2020 destinatarul lipsea, dar a fost avizat despre posibilitatea primirii trimiterii poștale. Ulterior, la 27 martie 2020, factorul poștal a constatat că „livrarea a fost nereușită” din motivul „nereclamării trimiterii”, aceasta fiind returnată expeditorului.

Colegiul observă că pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016 definește „trimiterea nereclamată” ca trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În circumstanțele date se deduce că „nesolicitarea” sau „refuzul recepționării” de către Corneliu Lupan a trimiterii poștale, în concret a copiei dispozitivului din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, reprezintă lipsă de interes din partea acestuia față de soarta prezentei cauze.

Continuând șirul logic al dezideratelor sale, Colegiul consideră imperios faptul că hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că dispozitivul hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost plasat și publicat pe portal la 06 martie 2020 [https://jc.instante.justice.md/ro/court-decisions?pdf_content=lupan%20corneliu&type=Any&apply_filter=1].

În această ordine de idei, Colegiul nu poate accepta poziția lui Corneliu Lupan, precum că a fost în imposibilitate de a ataca cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece nu cunoștea soluția instanței de judecată.

Colegiul consideră că, prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ coroborat cu art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reclamantul Corneliu Lupan și reprezentantul acestuia, avocatul Anatol Turchin, aveau obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval

rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente dacă a fost sau nu pronunțată hotărârea și care este soluția pronunțată prin această hotărâre. Or, această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejarea a dreptului lui Corneliu Lupan de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232 alin. (1) coroborat cu art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului. Or, neprezentarea reclamantului Corneliu Lupan și reprezentantului acestuia, avocatului Anatol Turchin, la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și nenotificarea copiei dispozitivului acestei hotărâri judecătorești nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Ba mai mult ca atât, Colegiul opinează că perioada de timp de 30 de zile de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, constituie un termen rezonabil și suficient pentru ca reclamantul Corneliu Lupan și reprezentantul acestuia, avocatul Anatol Turchin, să se fi interesat de soarta prezentului dosar și dacă a fost sau nu pronunțată hotărâre asupra fondului cauzei, pentru a putea face uz de dreptul lor procedural de a depune apel nemotivat împotriva acestei hotărâri.

Din această perspectivă, nu poate fi acceptat nici argumentul recurentului precum că omiterea termenului de apel s-a datorat inclusiv și aflării lui Corneliu Lupan în autoizolare pe perioada 12-30 iunie 2020. Or, în condițiile speței termenul de apel a expirat cu mult timp înainte de data de 12 iunie 2020. Prin urmare, Corneliu Lupan putea și trebuia să-și execute dreptul procedural până la autoizolare.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Relaționând circumstanțele constatate textelor legale precitate, Colegiul conchide că instanța de apel just a ajuns la concluzia netemeinicii cererii lui Corneliu Lupan cu privire la repunerea în termenul de apel împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. Or, apelantul Corneliu Lupan nu a indicat în cererea de repunere în termenul de apel niciun motiv care ar fi justificat omiterea acestuia, limitându-se doar la expunerea unor argumente generice, care de fapt nu sunt în stare să influențeze situația reală din speță și normele legale imperative.

Toate aceste fapte circumscrise denotă caracterul declarativ al argumentelor lui Corneliu Lupan referitor la necesitatea repunerii în termenul de apel împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, precum și lipsa diligenței și interesului acestuia față de prezenta cauză.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Corneliu Lupan împotriva hotărârii din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Corneliu Lupan.

Se menține încheierea din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Corneliu Lupan împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ individual și încasarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan